

27. Mal Ježiš súrodencov?

Dvadsiatasiedma z 54 otázok o Ježišovi Kristovi a Cirkvi, na ktoré odpovedá tím profesorov histórie a teológie z Navarskej univerzity.

07.09.2023

Panna Mária počala Ježiša bez pričinenia muža (Mt 1,25) a žiadne ďalšie deti nemala. Naznačuje to aj skutočnosť, že Ježiš na kríži zveril svoju matku Jánovi (Jn 19,27). Tak nám to odovzdala tradícia cirkvi, ktorá uznáva Máriu ako *aeiparthenos*

–„vždy pannu“. Ide o pravdu viery v súlade s evanjeliovými textami.

Výrazy, ktoré sa nachádzajú v evanjeliách, treba chápať správne:

a) V evanjeliu sa hovorí, že Ježiš je prvorodený syn Márie (Lk 2,7), čo by znamenalo, že je najstarší z niekoľkých súrodencov. Avšak výraz „prvorodený“ je zákonné meno prvého dieťaťa (Ex 12,29; 34,19 atď.) a neznamena, že by po ňom boli ďalší súrodenci, o čom svedčí jeden hebrejský zápis, ktorý hovorí, že istá matka zomrela pri pôrode svojho „prvorodeného syna“.

b) V Matúšovi 1,25 čítame: „Ale nepoznal ju, kým neporodila syna.“ Grécka spojka *heos* – „kým nie“, by znamenala, že neskôr došlo k manželskému spolužitiu. Avšak táto spojka sama osebe naznačuje, čo sa stalo do tejto chvíle, v tomto prípade panenské počatie Ježiša, neberúc do úvahy neskoršiu situáciu. Tú istú

spojku nachádzame v Jánovi 9,18, kde sa hovorí, že farizeji neuverili vo vyliečenie slepého od narodenia, „kým“ si nezavolali jeho rodičov. No v ďalšom texte sa hovorí, že ani potom neuverili.

c) V evanjeliových textoch sú výslovné zmienky o Ježišových „bratoch a sestrách“ (Mk 3,32; 6,3). Dokonca sa uvádzajú mená štyroch z nich: Jakub, Jozes, Júda a Šimon (Mk 6,3). Z týchto štyroch Jakub bude mať významnú úlohu v prvotnej cirkvi ako hlava jeruzalemskej cirkvi, známy ako „Jakub, Pánov brat“ (Gal 1,19; porov. 1 Kol 15,7). Treba vedieť, že v hebrejčine ani aramejčine neexistuje zvláštny výraz, ktorý by naznačoval stupeň príbuzenstva, a preto všetci príbuzní sú „bratia“. Grécke slovo, ktoré sa prekladá ako „brat“ – *adelfós*, ktoré sa objavuje v evanjeliách (sú to texty, ktoré odrážajú svet semitský, nie grécky), má široký význam počnúc od

pokrvného súrodenca k nevlastnému súrodencovi, švagrovi/švagrinej, bratrancovi/sesternici, strýkovi/tete, susedovi, apoštolovi atď. V Gn 13,8 sa hovorí, že Abrahám a Lot boli bratia, no v skutočnosti z iných údajov vieme, že išlo o strýka a synovca. V Marekovi 6,17 sa hovorí, že Herodias si vzala Herodesa, „brata Filipa“, a že v skutočnosti to boli nevlastní bratia, lebo nemali rovnakú matku. V Jánovi 19,25 čítame, že pri Ježišovom kríži boli „jeho matka, sestra jeho matky, Mária Kleopasova“, t.j. dve Márie, ktoré museli byť príbuzné a nie pokrvné sestry, lebo mali rovnaké meno.

Je pravda, že v gréčtine existuje pre „bratrancov“ slovo *anepsios*, no v Novom zákone sa objavuje len raz (Kol 4,10). Tvrdenie, že ak by išlo o bratrancov a nie o skutočných bratov, tak by evanjelisti použili tento termín alebo by zanechali nejaké iné indície, znamená, že to už

a priori predpokladáme. Uvádzať ako dôkaz Hegisippovo svedectvo zaznamenané Eusebiom, ktorý hovorí o Jakubovi ako o Pánovom bratovi (Hist. eccl. 2,23) a o Simeonovi ako o Pánovom bratrancovi (Hist. eccl. 4,22), nie je presvedčivé, lebo pochádzajú z častí textu s odlišným kontextom. Prvý z nich môžeme chápať ako titul, pod ktorým bol Jakub známy bez toho, aby sa stupeň príbuznosti bližšie špecifikoval.

Pokiaľ nie je v kontexte uvedené nič ďalšie, nedá sa určiť presný význam slova „brat“ a stupeň príbuzenského vzťahu. Ježiš je známy ako „syn Márie“ (Mk 6,3). Je jej jediným dieťaťom. Pravým vykladačom týchto textov je cirkevná tradícia, a nie zdanlivo pravdepodobnejšie filologické analýzy a ojedinelé svedectvá, nech už sú akokoľvek staré. Tá istá tradícia vysvetľuje, že v texte Nového zákona sa musí výraz

„brat/sestra“ Ježiša chápať ako „príbuzný“, podľa významu gréckeho slova. Akýkoľvek iný výklad je možný, ale svojvoľný.

Juan Chapa

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/27-mal-
jezis-surodencov/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/27-mal-jezis-surodencov/) (07.08.2025)